

Талтош В. С. Сипуха в Закарпатті та її значення у знищенні шкідливих гризунів в умовах міста // Доповіді звітно-наукової конференції кафедр Інституту за 1963 рік (тези) / Кременецький державний педагогічний інститут. — Кременець, 1964. — С. 99–100.

251.М. МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УРСР
КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Д О П О В І Д І
ЗВІТНО-НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР ІНСТИТУТУ
ЗА 1963 РІК
(Т Е З И)

КРЕМЕНЕЦЬ. 1964 РІК

1497.T.

Сипуха в Закарпатті та її значення у знищенні шкідливих гризунів в умовах міста

В. С. ТАЛПОШ.

Сипуха є звичайним гніздовим птахом Закарпатської рівнини, де зустрічається майже виключно в населених пунктах, оселяючись на дзвіницях, закинутих будівлях і горищах. Дуже рідко, окремі особини поселяються в дуплах старих дерев по узліссях. Осілий птах. В Карпати проникає по широких річкових долинах, просуваючись за поселеннями людини (Страутман, 1954, 1963).

Зимою 1960—1961 рр. в м. Ужгороді (на дзвіниці) нами зібрано 106 погадок цього виду і проаналізований їх вміст.

В зібраних погадках виявлено 325 екземплярів дрібних ссавців і птахів, що належать до 12 видів. Провідне місце в живленні цього птаха в зимовий період в умовах міста склали дрібні гризуни (*Muridae* — 72,3%), друге місце займали комахоїдні (*Soricidae* — 16,3%), а третє — горобині (*Passeres* — 10,5%). Рукокрилі в погадках сипухи займали незначне місце — 0,3% від загальної кількості виявлених тварин (один екземпляр підковоноса великого).

Серед гризунів перше місце в раціоні сипухи займала полівка звичайна — 52,9% від загальної кількості виявлених ссавців (172 екз.). Інші види зазначеного ряду відповідно склали: миша хатня — 11,4%, (37 екз.), миша польова — 4,0% (13 екз.), миша лісова — 3,4% (11 екз.) і миші роду *Arodemus* — 0,6% (2 екз.).

З ряду комахоїдних в погадках виявлені такі види: білозубка білочерева — 34 екз. (10,5%), білозубка мала — 13 екз. (4,0%), кутора звичайна — 4 екз. (1,2%), бурозубка звичайна — 2 екз. (0,6%) і кріт — 2 екз. (0,6%).

Птахи в погадках сипухи представлені горобцем хатнім,

який складає 10,5% від загальної кількості виявлених особин (34 екз.).

З наведеного вище аналізу погадок видно, що в умовах міста основу їжі сипухи складають шкідливі гризуни (72,3%), в той час, як корисні види займають порівняно незначне місце (27,7%). Отже, значення сипухи в умовах міста, без сумніву, позитивне. Знищуючи велику кількість шкідливих гризунів, вона приносить значну користь.

Проте, слід відмітити, що такий великий процент шкідливих видів у живленні сипухи не є постійним. Співвідношення кількості корисних і шкідливих видів знаходиться в залежності, насамперед, від природної чисельності тварин, що входять до складу їжі. Останнє, в свою чергу, залежить від ряду факторів: метеорологічних умов, навколишніх станцій, пір року та ін. Про це свідчить аналіз погадок, зібраних нами літом в сільській місцевості (с. М. Березне), де шкідливі види склали біля 67%, а корисні — біля 33%.

Погадки, зібрані в сільській місцевості, але в умовах засухи 1947 р. (К. А. Татаринів, 1960), містили ще менший процент шкідливих видів — біля 59%, внаслідок чого значно зросла вага корисних — до 41%.

Ще помітнішим в погадках сипухи є коливання кількості окремих видів.

Таким чином, вміст погадок характеризує не тільки кількість тих, чи інших тварин у природі, але і коливання чисельності їх, що дуже важливо при організації заходів боротьби з шкідливими гризунами.